

Sygn. akt IV CSK 396/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa T. S. i B. S.
przeciwko K. Ł.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 22 stycznia 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu okręgowego w O. z dnia 28 grudnia 2012 r., którym zasądzono na rzecz powodów od pozwanej kwotę 80 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 stycznia 2011 r. tytułem zwrotu pożyczki udzielonej pozwanej i jej mężowi.

Pozwana w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2, 3 i 4 k.p.c.

Występowanie istotnego zagadnienia połączyła z koniecznością udzielenia odpowiedzi na sformułowane pytania dotyczące rozstrzygnięcia, czy do odpowiedzialności małżonka za zobowiązanie zwrotu udzielonej małżonkom pożyczki znajduje zastosowanie art. 370 k.c., czy art. 379 k.c.; czy przeniesienie posiadania pożyczonych pieniędzy do rąk jednego z pożyczkobiorców skutkuje obowiązkiem zwrotu przez oboje pożyczkobiorców; czy art. 31 § 1 i 2 k.r.o. jest przepisem szczególnym względem art. 155 § 2 w związku z art. 348 k.c.

Wykładni wymaga art. 74 § 2 k.c. w zakresie wyjaśnienia, czy obejmuje on wszelkie źródła o charakterze pisemnym oraz znaczenia pojęcia uprawdopodobnienie.

Nieważność postępowania wywołana została naruszeniem art. 379 pkt 5 w związku z art. 498 § 2 i art. 499 pkt 2 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej połączona została z zastosowaniem art. 217 § 1 i 2 oraz art. 503 § 1 k.p.c. w brzmieniu w nieobowiązującym w dniu wszczęcia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek

zaskarżania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli skarżący przedstawi w skardze kasacyjnej i uzasadni przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie się na przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia tego istotnego zagadnienia prawnego z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazaniem, że jest ono nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych, podobnych spraw. Do Sądu Najwyższego należy ocena, czy twierdzenie skarżącego obejmuje takie właśnie zagadnienie i czy jest ono na tyle istotne, że skarga wymaga rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Sformułowane przez skarżącą zagadnienie prawne, na tle podejmującego objęte nim kwestie orzecznictwa Sądu Najwyższego będącego podstawą zaskarżonego wyroku, pozbawione jest cech kwalifikujących je jako istotne w przyjętym rozumieniu. Brak w nim cech nowości. Podane argumenty stanowią w istocie wątpliwości związane ze stosowaniem prawa w tej sprawie, zmierzają do

uzyskania odpowiedzi w jej okolicznościach oraz poddania kontroli tego konkretnego wyroku. Pozostaje to w sprzeczności z zadaniami przewidzianymi dla skargi kasacyjnej oraz instytucji przesądu.

Powołanie przez skarżącą jako przyczyny wniosku potrzeby wykładni konkretnego przepisu prawa, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymagało wskazania, że doszło do rozbieżności w orzecznictwie sądów lub wyłoniły się istotne wątpliwości przy jego interpretacji. W tym celu należało wskazać nie tylko przepisy prawa, których wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, lecz także szczegółowo opisać na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, określić, że mają poważny charakter lub przedstawić orzeczenia sądów, w których dokonano różnej wykładni przepisów, a także, że dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.). Wiąże się to z taką sytuacją, gdy w odniesieniu do konkretnego przepisu prawnego nie ma jednolitej lub utrwalonej linii orzecniczej albo ta przyjęta wymaga zmiany, z uwagi na nietrafność lub kontrowersje. Dla wykazania rozbieżności powinny być przytoczone konkretne, rozbieżne orzeczenia wydane w identycznych lub zbliżonych stanach faktycznych, nie zaś orzeczenia wydane w sprawie skarżącej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości interpretacyjne, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które towarzyszą niemal każdemu procesowi decyzyjnemu. Tej miary wątpliwości prawnych skarżąca nie wykazała. Analiza uzasadnienia wniosku wskazuje na dążenie do uzyskania odpowiedzi dotyczącej prawidłowości zaskarżonego orzeczenia, wobec osadzenia powołanej przyczyny w realiach rozpoznawanej sprawy. Nie ma podstaw do uznania, że zaistniały wątpliwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego, wymagające doprowadzenia do jednolitości prezentowanych zapatrywań. Artykułowane wątpliwości mają zatem źródło w procesie stosowania prawa, nie zaś jego wykładni, pomijają natomiast przyjmowane pojęcie uprawdopodobnienia i jego znaczenie w okolicznościach rozpoznawanej sprawy.

Zgodnie z przyjętym w orzecznictwie zapatrywaniem podstawy nieważności jako przesłanki objętej art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. dotyczyć powinny postępowania

przed sądem drugiej instancji. Powoływanie się na taką podstawę w odniesieniu do postępowania przed sądem pierwszej instancji mogłoby być rozważone przez Sąd Najwyższy w ramach naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy. Zastrzeżenia skarżącej nie wskazują na występowanie podstaw nieważności w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, wskazująca, że zaskarżone orzeczenie nie powinno się ostać. Doszło bowiem do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia w świetle jej podstaw oraz motywów zaskarżonego wyroku nie daje przesłanek do oceny, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi konsekwencję rażących błędów w zakresie wykładni i stosowania prawa, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

Powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398 § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy, przewidzianej w art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[aw]